

En el moment que aquest editorial havia entrat en impremta s'ha produït l'atemptat de Terra Lliure contra unes oficines bancàries a la carretera de Sants, de Barcelona, amb l'explosió successiva de dues bombes que han produït divuit ferits, alguns dels quals greus. Aquest fet no fa sinó refermar els plantejaments exposats en aquesta pàgina així com el rebuig més absolut a la utilització de la violència de manera tan indiscriminada, cega i inútil.

Publicuem en aquest número d'EL TEMPS una entrevista amb dirigents de l'organització clandestina Terra Lliure, i algunes informacions sobre la seua evolució i activitats. Informar —publicar una entrevista és sobretot *informar*— a propòsit d'un grup i d'unes activitats que aquests dies estan abundantment presents a la premsa, no sols del nostre país sinó també als diaris de Madrid, no obliga en principi a fer valoracions sobre el tema. En fer-rem algunes, però. Sense cap obligació.

El tema, evidentment, és la legitimitat política i moral de l'ús de la violència per assolir determinats objectius. Tema que, en el cas que ens ocupa més directament, es redueix o es concreta en l'ús de les bombes com a mitjà per assolir la independència. Val la pena considerar-ho per separat.

La doctrina moral ensenya encara que la legitimitat o bondat possible d'un fi —la llibertat, la justícia, o el que siga— no sempre justifica *qualsevol* mitjà per arribar-hi. Ensenya també que la violència quan implica destrucció, dolor i mort, només pot hipotèticament justificar-se quan la tirania tanca tots els altres camins per a la dignitat humana. Potser es tracta de doctrina vella, però és universal i perenne, i l'única garantia per aquesta mateixa dignitat humana en nom de la qual tantes vegades es practica la violència que la destrueix.

Sovint, però, la violència, a més de ser immoral, a més de no estar legitimada per l'existència d'una tirania que tanca tot altre camí, a més de ser patèticament inútil, és simplement estúpida. Estúpida és una persona o grup que es creu en possessió d'una veritat superior, que creu formar part d'un cercle selecte que sense discussió s'autoproclama privilegiat i exemplar, digne de ser admirat i seguit. I estúpid és tot aquell que actua de tal manera que fa més dificultós l'assoliment d'allò mateix que es proposa: aquell que posa bastons a les pròpies rodes i en la seua vana obtussitat ni ho veu ni ho reconeix.

La independència política de Catalunya, o dels Països

Catalans, és certament un objectiu legítim, encara que no siga *legal*. Com ho és propugnar el comunisme o la república federal. Ideologies i objectius amb els quals es pot estar d'acord o discrepar, però als quals una societat democràtica ha de reconèixer el dret a ser sostinguts i defensats. I ací, ara com ara, aquest dret el tenen: negar-ho, és negar una realitat palpable. Una altra cosa és que la independència de Catalunya o dels Països Catalans —objectiu que sembla que és assumit o desitjat per un nombre creixent de ciutadans— trobe la millor promoció

i defensa en la fabricació i col·locació de bombes en jutjats, oficines del cadastre o altres centres administratius.

Pensar que la destrossa d'uns vidres i d'unes portes és una mena de victòria militar que obligarà l'estat a negociar amb l'exèrcit rebel, no passa de ser una patètica al·lucinació. Molts altres grups, *brigades, exèrcits, avantguardes* i fantasies semblants han posat de moda la pràctica per tot Europa, i amb la mateixa radical inutilitat. Ni tan sols a Euskadi i a Irlanda del Nord, on una història molt particular ha fet que una part de la població done suport a la violència contra l'estat, aquesta violència no està conduït a cap victòria final: si ETA arriba a negociar, negociarà la pròpia desaparició, no la independència d'Euskadi.

Pensar que a Catalunya (i no parlem del País Valencià, ¡i les Illes!) les explosions nocturnes han de servir per despertar l'adhesió del *poble*

treballador a l'ideal d'independència, és pitjor que un somni d'il·luminats: revela l'abismal distanciament d'aquests il·luminats respecte al poble i als treballadors. Tan gran és aquest distanciament, que no poden comprendre que l'independentisme creix, com a ideologia i com a posició cívica i política, precisament en tant que *no* segueix el camí de les bombes. Més i més gent treballa perquè el seu patriotisme, el seu ideal de llibertat per a la terra pròpia, siga reconegut i respectat, penetre i s'escampe en la societat que li ha de donar suport. Per la força expansiva de la raó, no de la pólvora. □

La llibertat i les bombes